

معرفی کتاب

اصول جنگ؛ درامدی نو بر اصول و قواعد اساسی جنگ

فصلنامه مطالعات بسیج، سال یازدهم، شماره ۳۵ تابستان ۱۳۸۶

ذوالفقار صادقی؛ اصول جنگ؛ درامدی نو بر اصول و قواعد اساسی جنگ، ۳ جلد، خوی، قراقرش، ۱۳۸۵، ۱۴۲۲ صفحه.

مقدمه

استراتژیستها و تکنسینها، که هر دو در دنیایی غیر عینی و سنجش ناپذیر سیر می کنند، آگاهانه یا ناآگاهانه توسط اصول جنگ که مجموعه ای از ملاحظات اساسی جنگ است و طی قرنها گردآوری شده است، هدایت و راهنمایی می شوند. ناپلئون اصول جنگ را چنین شرح می دهد: اصول جنگ چیزهایی است که به کار فرماندهان بزرگ نظم بخشیده و تاریخ ثمره و نتیجه کار آنان را به ما منتقل کرده است. شرح لشکرکشی های آنان، چنانچه به دقت نگاشته شود، رساله کاملی از هند جنگ خواهد بود و ناگهان اصولی از آن تراوش خواهد کرد که باید در جنگهای آفندی و پدافندی در نظر گرفته شود.

استراتژیستهای دوران گذشته، گرچه اصول جنگ را پذیرفتند، اما این اصول را به فهرست منظمی تبدیل نکردند. در نتیجه نظرات هر یک از آنان در معرض تفسیرهای زیادی قرار گرفت و این تفسیرها نیز به نوبه خود دستخوش دگرگونی و تنوع شد. اصول جنگ، با شکلهای گوناگون، در فهرستهای متفاوت وجود دارند. برای مثال، انگلیسی ها ۱۰ اصل را قبول کرده اند و روسها هم نیمی از این تعداد را پذیرفته اند. فهرستهای مورد

قبول گاهی نیز دستخوش تغییر می‌شوند؛ با وجود این، اصول زیادی بدون تغییر باقی مانده‌اند.

کارایی هر یک از اصول جنگ همواره مورد بحث بوده است. هیچ یک از این اصول، مانند بعضی قوانین فیزیک در برخورد با شرایط معین به نتایج مشخصی منتهی نمی‌شوند و ثابت و غیر قابل تغییر نیستند. همچنین این اصول قواعد واجب الاجرائی نیستند. بدیهی است که تمام این اصول مناسب هر وضعیتی نیست و بعضی حتی مقایره به نظر می‌رسند، با این همه، اصول جنگ را می‌توان به صورت یک فهرست کنترل و مقایسه عملی درآورد تا از آن برای کمک به قضاوت منطقی تدابیر، نظریه‌ها و طرحهای استراتژیکی استفاده شود. استفاده کنندگان باید به سادگی درک کنند که دو وضعیت کاملاً مشابه وجود ندارد و اصول جنگ را با چنین درکی و برحسب مورد به کار گیرند. در سالهای متمادی تکنسینهای نظامی، اصول را به طور عمده تفسیر و از آنها استفاده می‌کردند. متخصصان استراتژی بزرگ نیازمند به تفسیر ویژه‌ای هستند که اهداف و ابزارها را در سطح ملی به یکدیگر ارتباط دهند و به مسائل بسیاری توجه کنند.

به اعتقاد نویسنده کتاب، فهم و درک اصول جنگ به عنوان چارچوبی متقن، بسیار مهم‌تر از پرداختن به مفاهیم استراتژیکی و تئوری‌های مختلف است؛ چرا که همین اصول هستند که چارچوبی برای تئوری‌های موفق بوده‌اند و هر طرح استراتژیکی زمانی قرین موفقیت بوده که در چارچوب این اصول محک خورده باشد وگرنه محکوم به ناکامی خواهد بود. بنابراین فهم این اصول مهم‌تر و مقدم بر هر تئوری در خصوص جنگ خواهد بود.

کتاب حاضر با نگاهی به «جنگ و ابعاد آن» به اصول جنگ پرداخته است. کتاب حاضر از میان فهرستهای متداول، اصول زیر را مورد بحث و مطالعه قرار داده است:

۱. اصل هدف؛ ۲. اصل آفند؛ ۳. اصل سادگی؛ ۴. اصل وحدت فرماندهی؛ ۵. اصل تمرکز قوا؛ ۶. اصل صرفه‌جویی در قوا؛ ۷. اصل مانور؛ ۸. اصل غافلگیری؛ ۹. اصل تأمین.